

Užasi rata

Lončarić, Monika

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:676941>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Akademija likovnih umjetnosti

Ilica 85, 10 000 Zagreb

Preddiplomski Mala plastika i medaljarstvo

(Kiparstvo)

UŽASI RATA

ZAVRŠNI RAD

Mentor: dr. sc. prof. Neven Bilić

Studentica: Monika Lončarić

ZAGREB 2021./2022.

SADRŽAJ

• Uvod.....	3
• Inspiracija.....	4
• O radu.....	6
• Francisko Goya.....	7
• Postupak izvedbe.....	8
• Zahvale.....	14

UVOD

Moja tema dolazi iz svijeta oko nas. Djela zapečaćuju sva čuda i tuge oko nas. Kroz surov ili nježan proces te priče oživljavaju svaki udarac čekića može biti vrisak nepravde, svaki potez poliranja - nježna milovanje ljubavi ili radosti, kemijsko čišćenje - transformacija, početak nečeg novog; oni su dobili život. Kada postoje stvari koje treba reći, treba ih reći takve kakve jesu, grube i bez isprike, pogotovo ako želite da ljudi razumiju ozbiljnost i posljedice naših postupaka kao čovječanstva. Zato što sam to odlučio učiniti u tradicionalnom narativu.

INSPIRACIJA

Rat - priča osuđena na to da se uvijek iznova prepričava, nikada se ne mijenja, nikada istinski se iz nje nauči, nikada uistinu ne vidi svoje prave boje iza blještavih medalja i pričama slave o pobjedi.

Strahote rata predstavljaju ratove koji su harali od zore čovječanstva do danas u godinama. Pokazuje što se doista događa u svakom ratu koji je ikada bio i ikada će biti; smrt, silovanje, gubitak čovječanstva - svi darovi koje rat daje. To stoji kao podsjetnik na posljedice onoga što se dogodilo, događa se i dogodit će se ako dobri ljudi šute, a krvožedni ostanu labavi i bijesni da rade što žele. Također bi trebalo dati osobi vremena da razmisli i preispita vlastite postupke. (Je li nasilje doista odgovor? Moram li stvarno nekoga povrijediti?), Spomenik posljedicama ekstremnog nasilja.

Ovaj komad je jako inspiriran mojim djetinjstvom, jer sam bio jedno od djece rođene rano nakon rata i proživio stvari koje se rade kada rat završi. Tada je dobio život kada je počeo ukrajinsko - ruski rat. Inspiriran prikazima rata Fancisca Goya. Neki od njegovih crteža nalaze se u kutovima metalnog reljefa . Oni su stavljeni tamo kako bi pokazali da će bez obzira na vremensko razdoblje ili umjetnika uvijek ispričati istu priču. Ako ste vidjeli jedan rat, vidjeli ste ih sve. "... Svi smo mi moguće žrtve, mogući počinitelji, mogući promatrači.

O RADU

Rat – najprodavanija priča u povijesti

Moj antiratni projekt je započeo ratom u Ukrajini. Iako to nije jedini rat koji vodimo jedni protiv drugih na ovoj Zemlji, o njemu se nažalost najviše govori iako su posljedice i sva bol i strahote iste.

S velikim zanimanjem za povijest rata, filmove i slično. Početak ovog istraživanja započeo je posjetom Nacionalnom muzeju Irske. Rat za neovisnost Irske pokazuje zlostavljanje i strahote koje su Irci pretrpjeli rukom svojih engleskih ugnjetavača.

Budući da dolazim iz zemlje koja je bila u ratu prije manje od 30 godina, britansko -ruski rat pogađa blizu kuće. Samo sam se morao sjetiti kako mi je izgledalo djetinjstvo. Nema puno stvari za sve, zemlja je zaostala 10 godina za cijelom Europom, ali još uvijek se smatram jednim od sretno djece rođene poslije rata. Neki od izbjeglica vraćaju se kući, počinju obnavljati svoje živote i započinjati bolju budućnost za svoje obitelji i svoje najmilije. To je inspiriralo neke ideje i to je vrijeme kada sam počeo razmišljati i stavljati sve što sam mogao na papir.

Što više vremena rat prođe na obje strane, gubit će sve više i više svoje ljudskosti i bit će sveden na životinje koje samo pokušavaju preživjeti, lišene časti i empatije prema ljudima koje su nekada smatrali braćom i sestrama.

Izvrasnog umjetnika po imenu David Smith i knjigu s njegovim radom pod nazivom "Medalje za nečasno" preporučio mi je moj profesor koji me neizmjereno inspirirao i gurnuo prema Franciscu Goyi i njegovim crtežima "Užasi rata". Oboje su poslužili kao velika inspiracija, a jedan od Goyinih crteža skriven je u reljefu koji sam napravio.

Dolazim do zaključka o tome što ću učiniti i kako ću predstavljati strahote i sramotu rata svima koji su krvožedni i neuki. Odlučio sam ga prikazati kao umjetnika iz davnina kao reljef "iskovanog" u metalu, stavljajući ga kroz oštar proces zanata jurnjave. Stajati kao muzejski komad koji prikazuje priču, osuđen da se uvijek iznova prepričava, nikada se ne mijenja, nikada istinski ne uči, nikada istinski ne vidi svoje prave boje iza blještavih medalja i slavni priča.

FRANCISKO GOYA

Vizualni prosvjed

Goya je počeo raditi na "Ratnim katastrofama" 1810. godine. U dobi od 62 godine Goya je patio od lošeg zdravlja i gluhoće, ali je na kraju završio seriju od 85 bakropisa 1820. godine. Tri mala bakropisa nazvana prisioneros (zatvorenici) nisu uključena u posljednju seriju "Katastrofe rata".

Unatoč činjenici da je Goya radio na mnogim pločama tijekom stvarnog rata, "Katastrofe rata" neće biti objavljene do 1863., 35 godina nakon Goyine smrti.

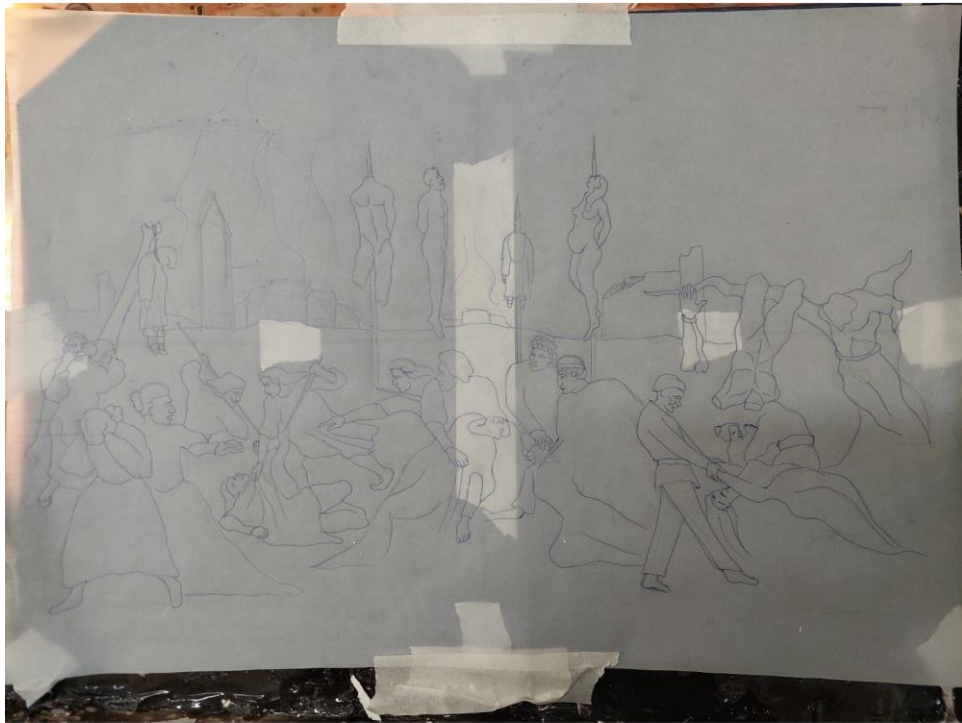

PROCES

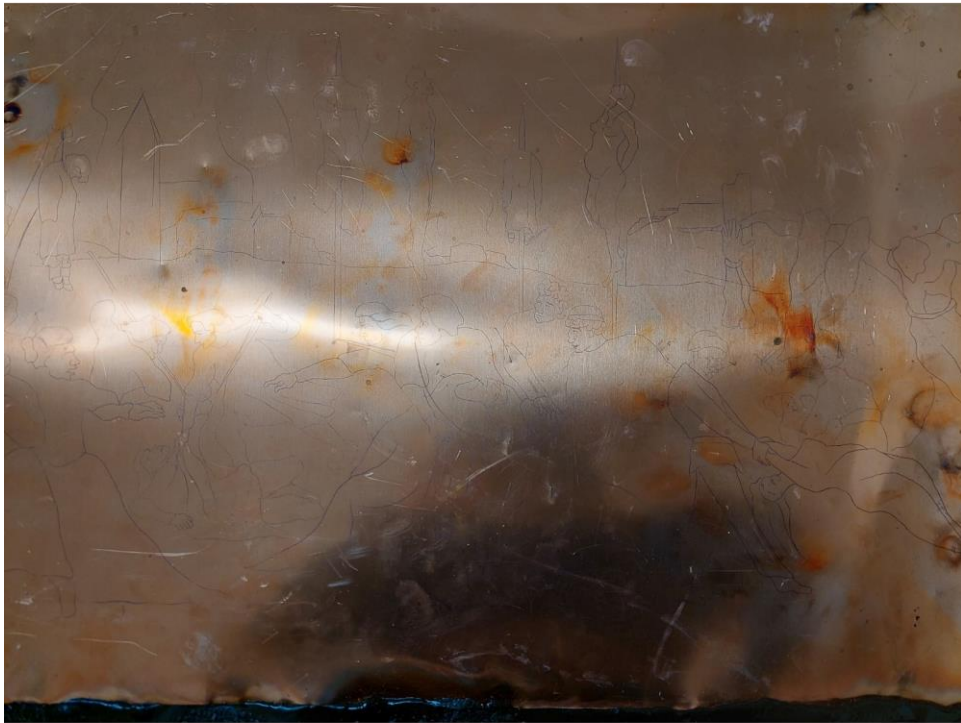
Da bih počeo izrađivati metalni reljef, moram otopiti blagajnike u drvenu kutiju i učiniti je ravnom površinom. Katranova smola se ovdje koristi za uzimanje oblika u koji je metal oblikovan, kako bi bio stabilan i da udarac ne probije kroz bakar.

Nakon što se smola otopi i poravna, komad lima (u ovom slučaju bakra) stavlja se u nagib. Zatim se crtež prati na prozirnem papiru, a zatim se indigo (copy) papir stavlja na lim s prozirnim papirom na vrhu i crtež se još jednom prati i prenosi na bakru.

Nakon što se izvrši prijenos, crtež na bakru ponovno se prati grebalicom kako bi se ugravirao u metal da se ne bi izgubio tijekom procesa grijanja.

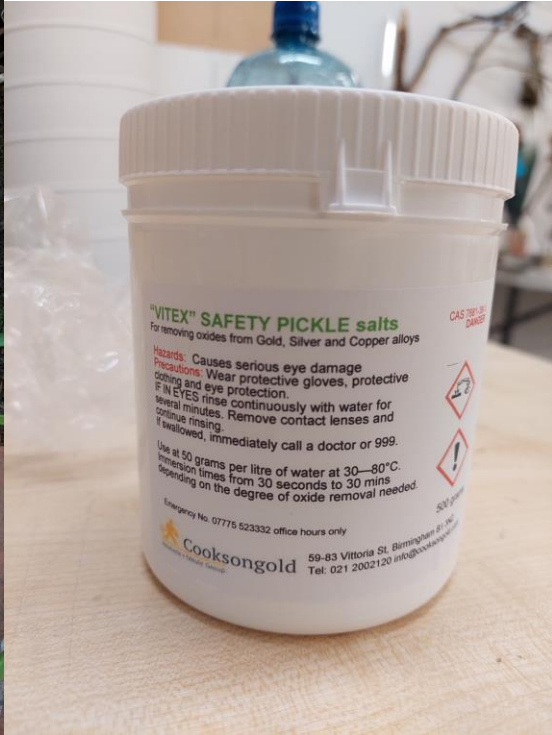
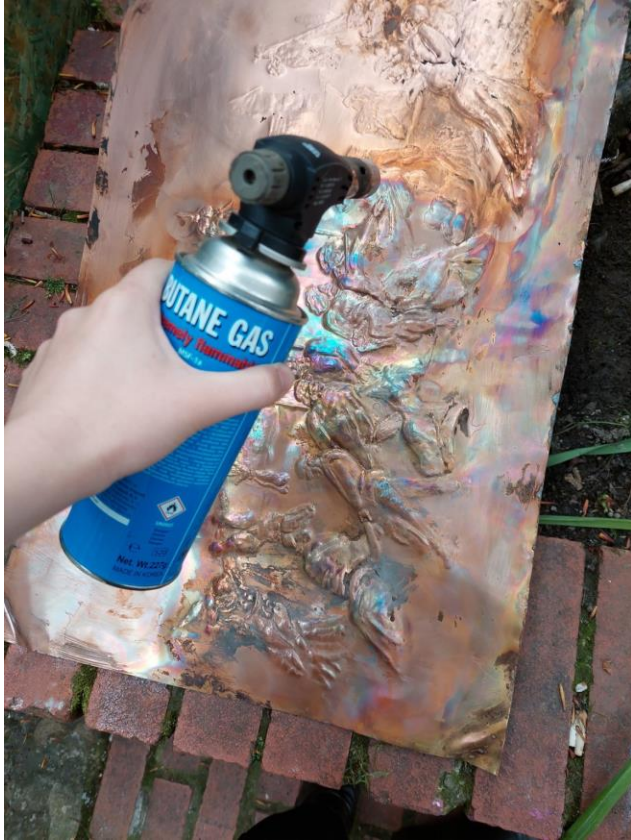

Da bismo počeli udarati u metalni lim, moramo ga zagrijati kako bi se omekšao da se njega može preoblikovati bez probijanja bakra. Nakon toga nastavljamo udarati u nj. dok ne završimo.

Kada je negativna strana gotova, izvadimo je te očistimo od katranove smole. Zagrije se do točke vrelišta, tj. dok ne postane purpuran, zatim ga pustimo da se ohladi. Potom bakar uranjamo u natrijev bisulfit (kemikalija koja uklanja oksidaciju iz metala) razrijeđen u vodi kako bismo uklonili oksidaciju i učinili bakar "čistim". Zatim se reljef ponovno stavlja na suprotnu stranu (pozitivno olakšanje strši) i oplemenjuje sve detalje i izoštrava rubove figura.

Završni dodir nakon rafiniranja je ponovno čišćenje površine metala u sigurnosnom krastavcu i stavljanje patine na njega dok ne oboji u crno, a zatim izvadite vrhunac i figure reljefa metalnim lakom i postupak jurnjave je završen.

Prezentacija rada

Kako je prikaz rata nešto hladno i mračno, tako će biti i soba u kojoj će komad biti izložen. Obrazloženje iza toga je da želim da publika osjeti tu tamu, hladnoću i tugu koja dolazi kada ljudi shvate što se dogodilo i što su prošli kroz fazu nakon užasa koji će ili nekoga natjerati ili slomiti, ili često oboje.

ZAHVALE

Pri izradi cijele ove serije radova smatram da trebam zahvaliti na znanju i stručnom vodstvu u mislilačkom pristupu prof. Brian Handu, koji je nesebično bio spreman ustupiti svoje iskustvo i znanje svima sa afinitetom u tom polju te za konstantne potpore i motivacije prema razvitku rada, misli i mene kao umjetnika koji stvara.

Smatram da je nužno završiti ovakvom neobičnom formom. Ova serija radova je puna istraživanja, učenja i redefiniranja pojedinih područja te na neki način tek početak nekakve drugačije priče kao što je i kraj. Moji uzori k razmišljanju i djelovanju su upravo bili moji profesori te su zato neizbježna karika ovih djela.

Pošto sam završni rad odradila i izložila u Dublinu na razmjeni, svi kolege/ice, profesori/ce bili su izričito susretljivi i voljni pomoći da se asimiliram i snađem čim prije. Te smo time razmijenili naša znanja i obogatili time i sami sebe.